

2. Для каждого уровня управления должны быть установлены критерии, по которым тот или иной вопрос может быть отнесен к соответствующему уровню.

3. Необходимо установить критерии приоритетности для случаев, когда решения руководителей различного уровня вступают в противоречие между собой.

Проблема выбора критерия принятия решения напрямую связана с проблемой приоритетности тех или иных задач, стоящих перед отдельным индивидом или перед организацией. При этом целесообразно использовать подход, который заключается в том, что стандартная иерархия потребностей Маслоу рассматривается как многоуровневая система. В этой системе каждый отдельный уровень удовлетворения потребностей (физиологические потребности, потребность в безопасности и защищенности, социальные потребности, потребность в уважении и потребность в самовыражении) может быть разбит на отдельные подуровни. Основная гипотеза (идея) данного подхода заключается в том, что индивид, который находится на определенном уровне дохода, всегда будет считать переход на более высокий уровень дохода (прибыли) наиболее приоритетным. Такой подход может дать пояснение некоторым явлениям, которые сложно объяснить только с использованием критерия максимальной ожидаемой прибыли: расширение в настоящее время института страхования; активная инновационная деятельность крупных корпораций, связанная со значительным риском; ведение агрессивной ценовой политики с целью расширения рынка или захвата новых рынков; осторожное поведение на новых рынках; политика диверсификации.

КОНКУРЕНТНА ПОЛІТИКА ЯК ЗАСІБ ОБМЕЖЕННЯ МОНОПОЛІЗМУ ТА СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙ

Хміль І. Р., Інститут регіональних досліджень НАН України, м. Львів

Сьогодні все більше наукових досліджень демонструють доцільність застосування інноваційної діяльності у підприємстві, адже вона сприяє підвищенню якості та зниженню собівартості продукції, забезпечує її конкурентоспроможність, і тим самим забезпечує ефективну присутність суб'єктів господарювання на вітчизняному та міжнародному ринках товарів і послуг. Інновація – це нововведення, яке пов'язане з науково-технічним прогресом і полягає у відновленні основних фондів і технологій, в удосконаленні управління й покращенні економічних показників підприємства.

Одним з пріоритетів інноваційної політики є формування сприятливого середовища для активізації інноваційної діяльності підприємств. Таке середовище може формуватися як шляхом надання суб'єктам інноваційного процесу певних пільг і преференцій (інформаційно-консалтингових, організаційно-технічних, фіскальних, фінансових тощо), так і за допомогою стимулювання конкуренції, яка є основним каталізатором інноваційних процесів

на мікрорівні. Саме під впливом конкуренції відбувається пошук нових управлінських рішень, виведення на ринок інноваційних товарів, тощо.

Більшість сучасних економістів вважають конкуренцію найкращим вибором для суспільства. Проте це не перешкоджає функціонуванню в економіках багатьох країн, включаючи Україну, різного роду монопольних об'єднань. Весь господарський механізм – це своєрідна взаємодія конкурентних та монополістичних сил. Монополії та картелі зосереджують у своїх руках значну частину виробництва та збуту свого товару за рахунок цінових маніпуляцій. Водночас, для суспільства монополістична поведінка підприємців є однозначно не вигідною. Вона консервує застарілі технології, знижує ефективність використання наявних ресурсів, блокує впровадження інноваційних процесів у практику господарської діяльності.

Джерела виникнення монополій поділяють на дві групи: неринкового характеру і конкурентні (ринкового характеру). Існування монополій неринкового характеру забезпечується технологічними особливостями галузей, надлишковими виробничими потужностями, володіння рідкісними ресурсами тощо. Такі монополії досягають високих економічних результатів при низькій якості і технологічному рівні продукції шляхом маніпулювання цінами, вони переважно не вкладають кошти в інновації, а в разі можливості створюють бар'єри для входу на ринок нових суб'єктів господарювання.

Монополії ринкового характеру виникають на основі конкурентних переваг. Інновації для будь-якого підприємства є прибутковими та можуть призвести до монополізації ринку на час переваги даного продукту над продуктом конкурентів, тому підприємства проводять науково-дослідні роботи, здійснюють проектно-конструкторські розробки як власними силами, так і шляхом їх розробки відповідними науковими установами.

Сьогодні існує багато чинників, які стримують інноваційну діяльність вітчизняних монополістів – великі витрати на введення результатів новацій, низький попит на нову продукцію, високий ризик, довготривалість окупності нововведень, високі відсоткові ставки на кредити, відсутність ефективного правового регулювання інноваційної діяльності, погіршення фінансового та матеріального забезпечення науково-дослідної бази наукових установ, неналагодженість кооперації наукової та виробничої сфер, недостатня кількість інноваційних розробок тощо. Крім того, більшість вітчизняних підприємств не мають змоги придбати нові технології, а споживачі шукають радше дешевший товар, аніж дорогий, але інноваційний і якісніший.

Для більш активного застосування в Україні інноваційних технологій, слід обмежити переважаюче сьогодні надання державою пільг і преференцій підприємцям, заохочуючи натомість конкуренцію, як основний засіб стимулювання виробників до інвестування в нові технологічні дослідження, закупівлю сучасної техніки, використання передових науково-дослідних розробок, адаптації на вітчизняний ґрунт сучасних управлінських технологій. Адже лише завдяки конкуренції інтенсифікується застосування у виробництві спеціалізованих знань та напрацювань науки, відкриваються все новіші властивості товарів, підвищується їхня якість, здешевлюється вартість продукції, а відтак –

відбувається інноваційний поступ суспільства.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ДОГОВОРІВ ЕМФІТЕВЗИСУ

*Скачедуб С.А., ДВНЗ "ПДАБА", м. Дніпропетровськ
Іманова Т.В., ДВНЗ "ПДАБА", м. Дніпропетровськ*

Емфітевзис як право використання чужої земельної ділянки для сільськогосподарських потреб був відомий ще з часів римського права. У Цивільному Кодексі України прийнятому 16 січня 2003 року це поняття було реанімовано. Застосування емфітевзису є достатньо актуальним інститутом і може використовуватись громадянами, яким терміново необхідні гроші і єдиним активом яких є земля, яку в умовах дії мораторію продати не можна. Однак чинне законодавство, що регулює відносини пов'язані з застосуванням емфітевзису не позбавлено певних недоліків, що уповільнює застосування договорів емфітевзису. Наше дослідження спрямоване на висвітлення конкретних проблемних питань застосування договорів емфітевзису.

Головною проблемою укладання договору емфітевзису є те, що українським законодавством не затверджено типової форми договору емфітевзису, тому він може укладатись у довільній формі. Однак встановлення емфітевтичного права з урахуванням можливості його передачі у спадок та продажу, є складним і з урахуванням цього ми вважаємо, що треба терміново затвердити його типову форму та обов'язок нотаріального посвідчення цих видів договорів.

Ще однією проблемою є питання пов'язані з регулюванням державної реєстрації договорів емфітевзису. За законом приступати до використання ділянки за договором емфітевзису можна лише після його державної реєстрації в територіальному органі земельних ресурсів. Однак це стало можливим лише з 1 січня 2011 року коли набула чинності постанова про порядок ведення Поземельної книги. Тож можна сказати що лише з 2011 року, відкрито можливість для використання договорів емфітевзису. Також при реєстрації договору емфітевзису постає проблема пов'язана з тим що, згідно зі ст. 408 ЦК строк договору емфітевзису для земельних ділянок державної або комунальної власності не може перевищувати 50 років. Однак органи державної реєстрації переносять цю вимогу на договори емфітевзису для земельних ділянок які знаходяться у приватній та колективній власності. Однак емфітевзис характеризується як довгострокове право, й статтею 408 ЦК, для земельних ділянок які знаходяться у приватній та колективній власності, не встановлено ніяких максимальних або мінімальних обмежень щодо строку договору емфітевзису. Таким чином, на наш погляд, сторони є вільними у визначенні конкретного строку у договорі. Одже ми вважаємо що це необхідно закріпити у законодавстві. Проте слід зазначити, що встановлення емфітевтичного права на всю земельну ділянку на строк понад 50 років може приховувати у собі